

létrehozásával. Ennek elnevezése *Magyarörmények Romániai Szövetsége (ARAM)*, székhelye Kolozsvár, Körösi Csoma Sándor (Dornei) utca 30.

Szombaton megválasztották a vezetőségi tanácsot: Sebesi Karen Attila (elnök), Magyarossy Margit (ügyvezető elnök), Raff Mária (főtitkár), Lengyel Mária, Ajtony Gábor, Kiss Ferenc, Calinescu János (kerületi elnökök). A szövetség előreláthatólag már a szeptemberre, Kolozsvárra tervezett 4. örmény konferenciáig hivatalosan is megalakul.

A találkozón *dr. Issekutz Sarolta*, a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke olvasta fel a 91 éves *Veress István* egyetemi tanár, a csombordi mezőgazdasági szakiskola megalapítója laudációját, aki a sok évtizednyi eredményes oktatómunkájáért a jeles magyarországi kutatóról elnevezett *Újhelyi Imre emlékplakettet* kapott, első ízben külhoni díjazottként.

Az ünnepelt elmondta: családjának négy ága (mezőségi, hajdúsági, székely és örmény) közül ez utóbbihoz tartozott ősei 1820 körül cserélték fel az őshazát Gyergyószentmiklóssal. Az örmény vonások az ő dédunokáján is kiütkeznek, amit a jelenlevőknek fényképekkel is bizonyított. *Gergely Zsuzsa* bemutatta a magyarörmények 1999-es, szamosújvári konferenciájának kötetét, amely az információközlést és a kölcsönösen előnyös hazai magyar-örmény összefogást tükrözi. *Fegyveresi Anikó* Gudenus János József: Az örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája című könyvét ismertette, amelyből kiderül, hogy a hozzánk bevándorolt és magyarrá vált, a megalkuvást nem ismerő örmények sok emberi értékkel, pénzzel, sőt, karddal is (például *Kiss Ernő* és *Lázár Vilmos* aradi vértanúk) kifejezték hálájukat a befogadó hazának. A kötetet 53 nemesi család címerrajza és részletes leszármazási táblázatok teszik teljessé.

A közgyűlés végén az Armenia székházának otthont adó *Bálint Tibor* dedikálta megjelent köteteit.

"Legyünk büszkék reá, hogy örménymagyarok vagyunk!"

- hangzott el a találkozón, amely jól szolgálta ezt a szellemiséget.

Ördög I. Béla

Tízéves az ARMÉNIA ÖRMÉNYPOLYBARÁTI TÁRSASÁG

Dr. Issekutz Sarolta beszámolója

A szívélyes meghívásnak boldogan tettem eleget, s így jelen lehettem a jubileumi és egyúttal tisztújító közgyűlésen Kolozsváron.

Bálintné Kovács Júlia már ismert, rendkívüli szervezőképességét igazolva, április 21-én, szombaton délután 17 órakor a Katolikus Nőszövetség tanácssterme zsúfolásig megtelt a meghívottakkal. Közel 160 meghívó, a napilapokban is megjelent invitálás megtette a hatását. Erdély különböző városaiból érkeztek küldöttek, tagok.

A kolozsvári Rádió /*Muzsnay Magda* szerkesztő riporter/ és a Televízió /*Essig József*/ is részt vett a sikeres rendezvényen, amelynek köszönhetően már április 23-án a kolozsvári rádióban, majd a bukaresti rádió magyar adásában is 8 perces összeállítást hallhattak az érdeklődők, április 25-én pedig a kolozsvári televízióban 7 perces összeállítást láthattak az igen színes eseménysorozatról. A *Keresztes Zoltán* által 10 évvel ezelőtt életre hívott Armenia Örménymagyar Baráti Társaság a XX. század végén lehetővé tette az erdélyi örménymagyarok egymásra találását, összekovácsolta az Erdély-szerte szétszóródott nagyközösséget s megteremtette az erdélyi örménymagyar kultúra és hagyománymentés reneszánszát. Áldozatos munkával újraindította a Szongott Kristóf által szerkesztett, s halálával megszűnt *Armenia magyarörmény időszaki szemlét*, kutatta a fellelhető örmény emlékeket, rádióműsoraival ébren tartotta az örménymagyar szellemiséget, a nagyközönség

számára ismertté tette az örménymagyarok jelenlétét a múltban és jelenben Erdély társadalmában, közéletében, gazdaságában.

Keresztes Zoltán 1996. november 4-én bekövetkezett halála óta megbízott elnökként Bálintné Kovács Júlia vállalta fel e nem kis feladatot, aki tanári, könyvtárosi diplomáját jól kamatoztatta a közösség érdekében. Tevékenysége segítette Erdély-szerte a helyi magyarörmény-örménymagyar civil szerveződések megjelenését, egymással való együttműködését, melyben nem kis szerepe van közéleti ismertségének, hitelességének, közkedveltségének is. Mindennek köszönhetően a tisztújító közgyűlés nem engedte el vezetőjét, hanem egyhangúlag - saját kérésére "csak" társelnökként - Raff Máriával együtt, ismét megválasztotta a következő választási ciklusra.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület gratulál társszervezetünk új tisztikarának, kívánva sikeres működést s együttműködést, különösen gratulálva katalizátor szerepéhez a Magyarörmények Romániai Szövetsége /ARAM/ létrehozásában.

E meghívás kapcsán tiszteletemet tehettem B. Kovács Júliával együtt *Dr. Denderle József* úr kolozsvári otthonában, aki a 90. évében járó, utolsó piarista paptanár.

Dr. Denderle József Naszódon született 1911. december 24-én, a kolozsvári piarista teológiát és egyetemet végezte el, filozófia - történelem doktorátust szerzett. Nagyanyja, *Pungutz Katalin* révén örménymagyar származású, unokatestvére *Pungutz Antal* mechitarista szerzetes volt, aki Budapesten is teljesített szolgálatot.

Megható volt, hogy papi ornátusban fogadott. Lakása magyarörmény emlékekkel teli környezet. Különösen megkapóak voltak a falakon a Pattantyús- és Botár Edit-festmények Kolozsvárról, a családi fényképek, és a teljes szellemi frissesség megnyilatkozásai, az atya visszaemlékezései.

Köszönjük a meleg fogadtatást, a családi képeket s különösképpen papi áldását, amellyel megerősítést kért Istentől a magyarörmény közösség érdekében vállalt feladataink ellátásához.

Veress István professzor laudálása, amelyet *dr. Issekutz Sarolta* mondott el Kolozsvárott, a magyarországi Újhelyi-díj átadása alkalmából.

Tisztelt hallgatóság!

Erdélyi örménymagyar közösségünk a múltban és napjainkban egyaránt számos olyan kiváló személyiséggel büszkélkedhet, akik odaadó munkájukkal méltán vívták ki mind a hazai, mind a külföldi illetékesek elismerését.

E személyiségek egyike, akit nagy tisztelettel és szeretettel üdvözölhetünk, **Veress István** nyugalmazott egyetemi tanár, az erdélyi mezőgazdasági szakoktatás kimagasló alakja, aki mind a mai napig rendszeresen megjelenő szakcikkeivel folytatja oktatói tevékenységét, annak dacára, hogy immár túl van a 91. életévén.

Pista bátyánk, aki a múlt század 30-as éveiben kezdett tanítani, mindig összekapcsolta az elméleti oktatást a gyakorlattal.

Jól ismerjük a szólást, miszerint nem élt hiába az, aki életében legalább egy facsetetét elültetett. Nos hát, Pista bátyánk keze melegét facseteték ezrei érezték, és e facseteték mellett emberpalánták, fiatalok ezrei tanulhatták meg az igazi emberré válás nagy csodáját, azt, hogy megtanulhattak „...pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen...”- úgy dolgozni.

És itt egy kis kitérőt tesztek. Kereken egy évszázaddal ezelőtt, akkor még egységes, szép hazánk egyik sarkában, éppen az észak-nyugati csücskében bontakoztatta ki tehetségét a magyar mezőgazdaság egyik kiváló alakja, *Újhelyi Imre*.

Ő az állattenyésztés szakembere volt, de igen nagy hangsúlyt fektetett a tanításra. A korszerű mezőgazdasági oktatás reformere volt, a szakmai tudás terjesztésének, továbbadásának lelkes apostola. Nem véletlen hát, hogy közel 70 éve, az ő emlékét idézve rendszeresen tartanak Újhelyi-napokat, amikor érdemes szakembereket, oktatókat, nevelőket Újhelyi-plakettel tüntetnek ki.

Az idén e hagyományos szakmai ünnepet magyarságunk talán legszebb nemzeti ünnepével egy időben szervezték. Március 15-ike fénye is beragyogja hát az eseményt, melyen első ízben került sor arra, hogy "külhoni" szakembereket is megtisztelnek a hajdani jeles oktató emlékét idéző plakettel és díjjal.

És itt kapcsolódik össze Újhelyi Imre és Veress István munkássága, mivel a nagy előd emléke előtt tisztelgő plakett és díj az ő nyomdokain haladó, és szülőföldjén becsülettel helytálló, - a budapesti kertészeti és élelmiszeripari egyetem arany-, gyémánt- és vasdiplomásának a birtokába került.

Köszöntjük hát ebből az alkalomból Veress István professzort, a csombordi gazdasági és szőlészeti szakiskola alapító tanárát és igazgatóját, a kolozsvári mezőgazdasági főiskola - ma agrártudományi egyetem - volt professzorát, az erdélyi magyar mezőgazdasági szakírás jeles személyiségét, aki nemcsak iskolai és főiskolai szinten, de tanfolyamok százain végzett oktatói, nevelői munkát, és akit volt tanítványai, ismerősei ma is folyamatosan felkeresnek, hogy tanácsait kikérjék.

Szívből gratulálunk, minden lehető jót kívánunk és újra elmondjuk: legyünk büszkék reá, hogy örménymagyarok vagyunk!

Csapody Miklós

A díszmagyar

Tíz esztendeje már annak is, hogy szép szegedi bölcsészéveim szomorú multával, Keserű Bálint, Ilia Mihály és a többiek feledhetetlen irodalomtörténeti órái után újra szemináriumra kezdtem készülni az erdélyi magyar irodalomból, de már nem a szegedi Ady tér napsugaras egyetemi zsongásában, hanem az őszbeborult Ménesi úton. Ott sem a hírneves Eötvös Kollégiumban, a kívülről olyannyira tisztelt Irodalomtudományi Intézetben, hanem kissé lejjebb, leendő ifjú politikusaink akkori gyülekezőhelyén, a jogászok szakkollégiumában, ahová előadónak hívtak. Joghallgató öcsém korosztályával fél éveken át beszélgettünk Erdély irodalmi hagyományáról és jelenkoráról, az irodalomteremtő nemzedékek hőskoráról és az élőkéről, erkölcsről és esztétikumról, s persze a politikáról. "Tanmenetünket" maga Dsida Jenő írta elő ekképpen; "Reményik, Áprily és Tompa László s a mindig zsémbes, mindig harapós, mindig teremtő tettekért parázsló öreg harcos, a kajlabajszú Kós és Kuncz, akit korán elvitt a gyászoló s a hullócsillag, Sipos Domokos, Nyírő, Tamási - s még ki fér a listán? Molter, Tabéry, Berde, Bartalis tán..." és a többiek, Sütő, Székely János, Szilágyi Domokos, Kányádi, Bálint Tibor, Szilágyi István...

Máig bánom, hogy az irodalomban nem tettem kivételt, hogy az oly sokszor a politikához térő vitáinkban jogász hallgatóimnak: leendő politikusainknak, barátainknak és barátnőiknek nem beszéltem egy nagy jogászról, egy nagy magyarról, az erdélyi magyarság valóságos külügyminiszteréről, a harminc éve halott és elfeledett *Jakabffy Elemérről*.

Arról a Jakabffyról, aki még a régi Magyarország parlamentjében tűnt föl ragyogó képességeivel, akiről *Ligeti Ernő* ezt írta:

"Elegáns szónok, emelkedett szellemiségű egyéniség, európai látókör", akinek tehetségét az ifjú konzervatívok között Tisza azonnal fölismerte, rábízva a kisebbségi törvényről szóló kormány-előterjesztés megszövegezését: "*A törvényhozás utasítja a kormányt, hogy a*